

Advies bij het besluit aangaande een stimuleringsregeling voor niet-lineaire televisieomroeporganisaties

De SARC wordt per brief van 26 oktober 2018 om advies gevraagd bij het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de deelname van de particuliere niet-lineaire televisieomroeporganisaties aan de productie van Vlaamse audiovisuele werken, alsook bij het decreet ter bekrachtiging van voornoemd besluit.

De Sectorraad Media besprak dit dossier een eerste keer op zijn vergadering van 15 oktober 2018. Er kon op dat moment een voorlopige tekst worden ingezien. Het dossier werd toegelicht door een vertegenwoordiger van het Departement Cultuur, Jeugd en Media, waarbij ook vragen en bezorgdheden konden worden geformuleerd. Na de principiële goedkeuring van voorliggend besluit werd de formele adviesvraag aan de SARC bezorgd. De SARC merkte dat enkele initiële bezorgdheden reeds geadresseerd waren en de tekst van het besluit daardoor gewijzigd was. Daarom werd een extra vergadering ingeroepen op 7 november 2018, waarna onderstaand advies kon worden uitgebracht.

Inleiding

Voorliggend besluit bevat uitvoeringsmaatregelen voor de toepassing van artikel 157 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (Mediadecreet). Artikel 157 werd grondig gewijzigd door artikel 13 van het decreet van 29 juni 2018 houdende wijziging van diverse bepalingen van het mediadecreet, dat werd ingevoegd door een amendement van het Vlaams Parlement. Het amendement werd ingediend op 31 mei 2018.

De Sectorraad Media bracht daarover een advies op eigen initiatief uit¹ met zijn visie op de opportuniteit van een investeringsplicht voor niet-lineaire aanbieders. Hij hoopte daarmee te kunnen bijdragen aan de praktische uitwerking van de principes die in het amendement vanwege het Vlaams Parlement op het 'minidecreet media' staan beschreven. In het advies geeft de Sectorraad Media als basisprincipes mee: (1) creëren van een gelijk speelveld, (2) wie diensten aanbiedt, moet mee investeren en (3) manier van bijdragen spiegelen aan stimuleringsregeling.

¹ SARC-Sectorraad Media, Advies over een mogelijke investeringsverplichting voor buitenlandse aanbieders van niet-lineaire televisiediensten, 5 juni 2018.
https://cism.be/sarc/SR_media/adviezen/20180705_SARC_advies_investeringsplicht_niet-lineair.pdf.

De Sectorraad sprak in zijn advies van 5 juni 2018 ook de wens uit *'later advies te kunnen uitbrengen bij de concrete tekst van het besluit dat uitvoering zal geven aan dit decreet.'* (p. 2) Met de adviesvraag bij het voorliggende besluit wordt aan deze vraag van de Sectorraad nu gevolg gegeven.

Advies

Zoals aangegeven in zijn advies van 5 juni 2018, vindt de Sectorraad Media het – net als de indieners van het amendement – een goede zaak dat aanbieders van niet-lineaire televisiediensten, gezien hun toenemende invloed in Vlaanderen, eveneens zouden bijdragen aan het stimuleren van de lokale Vlaamse productiesector middels een investeringsbijdrage. De overheid kan zo een kader creëren waarbinnen de lokale audiovisuele productiesector zich blijvend kan ontwikkelen en waarbij de Vlaamse culturele identiteit op het scherm behouden blijft. De Sectorraad ging vervolgens in op een aantal basisprincipes en reikte vragen of ideeën aan om die doelstellingen te helpen realiseren.

De Sectorraad Media waardeert dat principieel werd ingegaan op enkele pertinente opmerkingen uit zijn advies. Toch roept het uitvoeringsbesluit nog vragen op.

1. Hou de doelstelling van een gelijk speelveld voortdurend in het oog

De mediasector vormt een belangrijk ecosysteem, waarbinnen het van belang is een gelijk speelveld te creëren en stimulansen te bieden aan de lokale audiovisuele productiesector. In het licht van deze doelstelling pleitte de Sectorraad Media er eerder al voor om een investeringsplicht voor buitenlandse niet-lineaire spelers te spiegelen aan de stimuleringsregeling voor dienstenverdelers, zoals bepaald in artikel 184 van het Mediadecreet.

Het voorliggende ontwerpbesluit bevat echter een problematische regeling met betrekking tot de rechten ten aanzien van coproductie. Artikel 6, 6° van het besluit betreffende de stimuleringsregeling van 21 maart 2014 bepaalt de rechten van de participerende dienstenverdelers op de audiovisuele productie² in geval van een coproductie. Deze worden echter niet overgenomen in het corresponderende artikel 7 van het voorliggende besluit. Dit maakt dat er, in tegenstelling tot de bestaande stimuleringsregeling, geen beperkingen zouden gelden wat betreft de door de lineaire omroeporganisatie mogelijks te verwerven rechten bij directe coproducties en dat zij dus onder andere ook previews zouden kunnen verwerven, terwijl dit in de bestaande stimuleringsplicht voor dienstenverdelers expliciet is uitgesloten.

Er wordt ook bepaald dat de niet-lineaire televisieomroeporganisatie zich ertoe verbindt om de afgewerkte coproductie gedurende minstens twaalf maanden onafgebroken een prominente plaats te geven in haar programmacatalogus. Dit heeft verregaande gevolgen voor de rechten van de onafhankelijke producent met wie wordt samengewerkt en leidt tot de onaanvaardbare situatie dat een niet-lineaire omroeporganisatie rechten zal kunnen opeisen zonder hiervoor een marktconforme vergoeding te betalen. Bovendien is de vereiste van prominente plaatsing van Europese producties in de catalogus ook opgenomen in het decreet.

Het is ontegensprekelijk zo dat het verschillende regime voor aanbieders van niet-lineaire televisiediensten ten opzichte van dat voor de dienstenverdelers bijgevolg een ongelijk speelveld

² Besluit van 21 maart 2014 van de Vlaamse Regering betreffende de stimuleringsregeling voor de audiovisuele sector, vermeld in artikel 184/1 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie. <https://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1023967¶m=inhoud&ref=search>.

creëert, en voor alle betrokken partijen ongewenst is. Als oplossing hiervoor pleit de Sectorraad Media er daarom voor om – zoals hierboven reeds aangegeven – de investeringsplicht voor buitenlandse niet-lineaire spelers te spiegelen aan de stimuleringsregeling voor dienstenverdelers, zoals bepaald in artikel 184 van het Mediadecreet.

2. Voer simulaties uit om impact op het Vlaamse landschap werkelijk te kunnen inschatten

In het voorliggende besluit worden verschillende kwantitatieve drempels vastgelegd, zowel in absolute bedragen als in omzetpercentages: het forfaitaire bedrag van 3 miljoen euro per jaar, de jaaromzet van 500 000 euro waaronder een omroep vrijgesteld is van bijdrageverplichting en de bijdrage van 2% van de omzet voor de niet-lineaire televisieomroeporganisaties.

In zijn advies van 5 juni vroeg de Sectorraad Media *‘om een simulatie uit te voeren naar de impact van een investeringsplicht op de algehele leefbaarheid van de betrokken diensten, bijvoorbeeld door verschillende drempels voor vrijstelling/vermindering en verschillende manieren voor het bepalen van de grootte van de speler (omzet/aantal abonnees) te variëren. Zo kan men een investeringsstelsel ontwerpen dat voor de betrokken spelers billijk is.’*

In de nota aan de Vlaamse Regering wordt verwezen naar *‘prognoses die Econopolis deed’* (een onderzoek dat op moment van de principiële goedkeuring en van het advies nog niet beschikbaar was) en naar de studie van VUB/SMIT³. Het is de Sectorraad Media daarbij niet duidelijk hoe deze keuze gemotiveerd werd op basis van de mogelijk of verwachte effecten op het Vlaamse media-ecosysteem of wat het uitgangspunt van de berekening is geweest. De Sectorraad Media vraagt om de simulaties die zouden worden uitgevoerd op te nemen in de toelichting bij het besluit zodat de motivering voor en de verwachte impact ervan, zowel positief (bijkomende investeringen in content) als negatief (bijkomende verplichtingen voor een onduidelijk aantal spelers), duidelijk is.

Eveneens meent de Sectorraad Media dat het nuttig is de effecten te blijven opvolgen en de regelgeving wanneer nodig aan te passen. Volgens informatie van VOFTP zouden de daadwerkelijke inkomsten van deze nieuwe regel substantieel lager liggen dan de investeringen via coproductie die buitenlandse niet-lineaire spelers vandaag al doen. In combinatie met de eerder aangehaalde toekenning van rechten zonder marktconforme vergoeding, zal dit besluit dus een slechtere situatie creëren dan het status quo, hetgeen niet de bedoeling kan zijn.

De SARC vraagt dan ook uitdrukkelijk om meer transparantie inzake de daadwerkelijke impact van de investeringsverplichting voor niet-lineaire omroeporganisaties en vraagt dat er rekening gehouden wordt met de huidige situatie in de sector, zodat de regeling echt meerwaarde biedt.

3. Technische opmerkingen

3.1 Er wordt bepaald dat omroepen met een omzet onder €500 000 geen bijdrageverplichting hebben. In zijn advies van 5 juli 2018 stelde de Sectorraad al: *‘De Sectorraad Media is geen voorstander van een loutere vrijstelling voor kleinere spelers, maar kan het nut inzien van een lagere investeringsplicht. De Sectorraad meent daarom dat de precieze draagwijdte moet worden vastgesteld door onderzoek naar de mogelijke impact van een bijdrage op de leefbaarheid van*

³ Document VR 2018 2610 DOC. 1209/1, p. 4

spelers. Bovendien wordt het basisprincipe van het gelijke speelveld hier ook verlaten aangezien er geen de minimisregeling is voor de dienstenverdelers, en vermeldt de nota aan de Vlaamse Regering dat dit bedrag werd gekozen op basis van een vergelijking met Duitsland, een veel grotere en significant verschillende markt dan Vlaanderen.

De Sectorraad meent eveneens dat, om de grootte van de omzet te kunnen controleren, alle televisieomroeporganisaties – zowel de grotere als de kleinere – bij hun aanmelding vrij gedetailleerde financiële gegevens moeten meegeven. De VRM heeft die informatie immers nodig om te beoordelen wie vrijgesteld kan worden. De Sectorraad Media vraagt zich af of dit in het besluit moet verduidelijkt worden. Dit kan bijvoorbeeld door de zinssnede *'en is niet van toepassing op niet-lineaire televisieomroeporganisaties waarvan de omzet, vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit besluit, van een jaar kleiner is dan 500.000 euro.'* uit artikel 2 onder te brengen bij het artikel 4, vlak voor de laatste paragraaf.

3.2 Het voorliggende besluit heeft het over niet-lineaire televisieomroeporganisaties. In lijn met het Mediadecreet zou men eigenlijk moeten spreken over een 'omroeporganisatie die een niet-lineaire televisiedienst aanbiedt'. Elders in Europa wordt er in lijn met de AVMD-richtlijn echter gesproken over 'on-demand audiovisual media services'. De Sectorraad Media vraagt dat bij de omzetting van de herziene AVMD-richtlijn de oefening wordt gemaakt het begrippenkader waar nodig te updaten.

3.3 Artikel 18 van het voorliggende besluit regelt de toepassing van het besluit op niet-lineaire televisieomroeporganisaties die gevestigd zijn in een andere lidstaat van de Europese Unie. De Sectorraad Media vraagt een grondige juridische analyse te maken of uitbreiding naar gelijkaardige spelers buiten de Europese Unie nodig is. Er is immers vrees dat dit tot ongewenste situaties kan leiden, met een verder ongelijk speelveld tot gevolg.

3.4 In de slotbepalingen zou in artikel 19 in elke paragraaf moeten toegevoegd worden dat de overgangsbepalingen slaan op het kalenderjaar 2019. De Sectorraad Media meent tevens dat de term 'kalenderjaar' duidelijker is dan de term 'jaar', en best overall wordt aangepast.

Namens de Sectorraad Media,

Simon Delaere, voorzitter
Valerie Verdoodt, ondervoorzitter
Hanne Schuermans, secretaris